

Nový daňový řád

Významné změny ve správě daní

Počátek roku 2011 přinese zásadní změnu v oblasti správy daní. S účinností od 1. ledna bude totiž stávající zákon č.337/1992 Sb., o správě daní a poplatků (dále jen „ZSDP“) nahrazen zákonem č. 280/2009 Sb., daňovým řádem, který se tak stane novým obecným procesním předpisem pro řízení o všech druzích daní vybíraných v České republice.

Cílem nového zákona, proklamovaným při jeho přípravě a následném schvalování, je zjednodušení a zpřehlednění pravidel pro správu daní. To se zákonodárci podařilo dosáhnout poněkud zvláštním způsobem. Daňový řád obsahuje téměř dvounásobný počet paragrafů než původní zákon o správě daní a poplatků. Na druhé straně, tato ustanovení jsou tvořena krátkými, srozumitelnými větami. Nespornou výhodou tohoto zákona je též fakt, že je v něm zapracována i doposud široce respektována a hojně užívaná judikatura.

Daňový řád zavádí několik nových základních zásad, které představují nejen interpretační pomůcku při jeho výkladu, ale budou rovněž důležité i pro aplikaci všech ostatních daňových zákonů. Mnohé z těchto zásad směřují k posílení ochrany práv daňových subjektů, např. zásada zákazu libovůle, zásada poučovací, zásada legitimního očekávání nebo zásada vstřícnosti a slušnosti správce daně vůči daňovým subjektům. Vedle nové struktury přináší daňový řád i novou terminologii. Daňové subjekty se tak mohou poprvé setkat s pojmem „řádné daňové tvrzení“, resp. „dodatečné daňové tvrzení“. Dle daňového řádu, jsou tyto instituty základem

pro správné zjištění a stanovení daně, přičemž zahrnují jak (dodatečné) daňové přiznání, tak i (následně) hlášení nebo (dodatečně) vyúčtování.

Dle přechodných ustanovení daňového řádu, daňová řízení zahájena do 31. prosince 2010 na základě zákona o správě daní a poplatků budou po 1. lednu 2011 dokončena již dle daňového řádu, pokud není v zákoně stanoveno jinak.

Je důležité poznamenat, že plné moci uplatněné daňovými subjekty do 31. prosince 2010 zůstávají zachovány, avšak jejich účinky se budou posuzovat již dle nového daňového řádu. Pokud bude mít správce daně pochybnosti o rozsahu takové plné moci, vyzve daňový subjekt k předložení nové plné moci. V této souvislosti je dále nutno vzít na vědomí, že daňový řád na rozdíl od ZSDP nerozlišuje doručování v případě generální nebo omezené plné moci. Pokud bude osoba, které je písemnost doručována, mít zástupce, bude se písemnost doručovat jen a pouze tomuto zástupci, a to v rozsahu jeho oprávnění k zastupování.

Pro daňové subjekty bude mít velký význam i změna týkající se lhůty pro stanovení daně. I když délka lhůty zůstává stejná, jinak bude stanoven její počátek. Dle stávající právní úpravy se počátek této lhůty odvozuje od konce zdaňovacího období, v němž vznikla daňová povinnost (tzv. zásada „3+0“). Daňový řád její počátek váže na den, kdy uplynula lhůta pro podání řádného daňového tvrzení. To znamená, že lhůta, ve které je správce daně

Praha

Eva Dekastellová
Hybernská 32
110 00 Praha

Tel: +420 221 111 611

Email: edekastellova@bakertillyczech.cz

Brno

Lucia Rábllová
Česká 17
602 00 Brno

Tel: +420 542 425 823

Email: lrablova@bakertillyczech.cz

oprávněn vykonat u daňového subjektu daňovou kontrolu nebo jiné šetření vedoucí ke stanovení daně, se oproti současnému stavu prodlouží o tři měsíce nebo o šest měsíců, pokud daňové přiznání podává daňový poradce.

Jedním z nejvýznamnějších přínosů nového daňového řádu, posilujících práva poplatníků, je odkladný účinek odvolání. Bude-li daň vyměřená správcem daně vyšší než daň tvrzená daňovým subjektem, bude rozdíl splatný ve lhůtě patnácti dnů od dne právní moci platebního výměru, tj. teprve až dnem doručení rozhodnutí o zamítnutí odvolání, vzdáním se práva na odvolání nebo uplynutím lhůty pro podání odvolání, a to na rozdíl od dnešní úpravy, kdy je dodatečná daň splatná okamžitě po jejím dodatečném vyměření, resp. po doručení platebního výměru.

I když daňový řád sleduje zlepšení postavení daňových subjektů a posílení jejich práv na jedné straně, na straně druhé přináší zpřísnění sankcí za nesplnění povinností v oblasti správy daně. Toto se týká i sankce za opožděné tvrzení daně. Dosavadní zvyšování daně na základě uvážení správce daně bylo nahrazeno tzv. pokutou za opožděné tvrzení daně. Jedná se o sankci vznikající přímo ze zákona, tudíž bude daňovému subjektu uložena a vyměřena vždy, nepodá-li daňové přiznání, ačkoliv tuto povinnost měl, nebo tak učiní po stanovené lhůtě, přičemž toto zpoždění bude delší než 5 pracovních dní. Výše této pokuty se odvozuje od stanovené daně a příslušné procentní sazby, přičemž její minimální výše je 500 Kč a maximálně může činit až 300 000 Kč.

Především s ohledem na významné zpřísnění sankcí za nesplnění povinností na úseku správy daní, kde v některých případech došlo až k jejich zdvojnásobení, doporučujeme daňovým subjektům spolupracovat při přípravě všech typů daňových přiznání s odbornými poradci. Takové odborné poradenství a asistenci při komunikaci se správcem daně poskytuje i společnost Baker Tilly Czech Republic.

Účetnictví

Novela zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví

V současné době je připraven v poslanecké sněmovně ke schválení vládní návrh novely zákona o účetnictví připravený Ministerstvem financí. V případě, že bude návrh schválen, což se všeobecně předpokládá, nabude novela účinnosti od 1. ledna 2011. Níže uvádíme hlavní cíle navrhovaných změn, úprav a nových ustanovení novely zákona dle jednotlivých oblastí:

Konsolidovaná účetní závěrka

- osvobodit od povinnosti konsolidovat takové konsolidující účetní jednotky, které mají pouze konsolidované účetní jednotky nevýznamné z hlediska cíle sestavení konsolidované účetní závěrky (konsolidovaná účetní závěrka musí podávat věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky), přičemž z hlediska (ne)významnosti budou posuzovány jednotlivě i v souhrnu;
- umožnit účetním jednotkám konsolidačního celku a účetním jednotkám pod společným vlivem podrobeným konsolidaci používat pro účtování a sestavení individuální účetní závěrky mezinárodní účetní standardy, pokud jejich konsolidující společnost používá k sestavení konsolidované účetní závěrky mezinárodní účetní standardy (základ daně však nadále musí vycházet z českých účetních standardů).

Použití mezinárodních účetních standardů (IFRS)

- umožnit účetním jednotkám, které "dočasně" přestaly být emitentem cenných papírů přijatých k obchodování na regulovaném trhu a měly povinnost účtovat a sestavovat účetní závěrky podle mezinárodních účetních standardů,

pokračovat, za stanovených podmínek, v používání těchto standardů a neměnit na “dočasné období” systém vedení účetnictví.

Sankce

- postihnout sankcemi za protiprávní jednání při vedení účetnictví i ty účetní jednotky, které mají zásadním způsobem podhodnocena aktiva, ze kterých se tyto sankce vypočítávají;
- zároveň upravit správní postihy tak, aby byly v souladu se “Zásadami právní úpravy přestupků a jiných správních deliktů v zákonech upravujících výkon veřejné správy”.

Zahraniční fyzické osoby

- umožnit zahraničním fyzickým osobám, které podnikají na území České republiky, aby vedly účetnictví při splnění stejných podmínek jako české účetní jednotky.

Vybrané účetní jednotky

- zúžení povinnosti pro vybrané účetní jednotky (zejména organizační složky státu, příspěvkové organizace, obce a kraje) sestavovat přehled o změnách vlastního kapitálu a přehled o peněžních tocích, které bude povinně sestavovat vybraná účetní jednotka pouze v případě, že překročí jedno ze dvou hodnotových kritérií (40 mil. Kč hrubých aktiv nebo 80 mil. Kč obratu);
- odejmutí některých povinností v souvislosti se sestavením mezitímní účetní závěrky.

Přechodná ustanovení

Jak jsme zmínili již na začátku příspěvku, v případě schválení novely se její ustanovení použijí poprvé v účetním období, které započne v roce 2011 nebo později.

Výjimku tvoří pouze tato dvě ustanovení:

- zúžení povinnosti sestavovat přehled o změnách vlastního kapitálu a přehled o peněžních tocích u vybraných účetních jednotek
- osvobození od povinnosti sestavení konsolidované účetní závěrky

Tato ustanovení se použijí již v účetním období, které započalo v roce 2010 (nebo později).

an independent member of

BAKER TILLY
INTERNATIONAL

Informace obsažené v tomto materiálu jsou obecného charakteru a neposkytují souhrnnou analýzu zmíněných témat. Přesto, že se snažíme zajistit aktuálnost a přesnost informací obsažených v tomto materiálu, nelze zaručit, že budou odpovídat skutečnosti k datu, ke kterému jsou doručeny, nebo že budou platné i v budoucnu. Uživatelé těchto informací by proto neměli činit žádná rozhodnutí bez předešlé řádné odborné konzultace. Naše počáteční konzultace je zdarma.

Privacy & Disclaimer Feedback
2009 Baker Tilly Czech Republic, s.r.o., Baker Tilly Czech Republic Audit s.r.o. and Baker Tilly Czech Republic Tax Advisers, s.r.o. are independent member firms of Baker Tilly International which is the world's 8th largest accountancy and business advisory network by combined fee income of its independent members. Baker Tilly International member firms specialise in providing accountancy and business advisory services to entrepreneurial, growing businesses and mid-market corporates worldwide.